

Қарағанды облысы білім басқармасының Шет ауданы білім бөлімінің
"Нұрдәулет" бөбекжайы" коммуналдық мемлекеттік қазыналық кәсіпорыны

**«Тілім менің — тірегім»
мәнерлеп оқу байқауы**

2024-2025 оқу жылы

«Тілім менің — тірегім» мәнерлеп оқу байқауының әзірлемесі

Іс-шараның тақырыбы: «Тілім менің — тірегім»

Іс-шараның түрі: мәнерлеп оқу байқауы

Қатысушылар: мектепке дейінгі жастағы балалар

Өткізу форматы: мерекелік байқау

Мақсаты

Балалардың ана тіліне деген сүйіспеншілігін арттыру, қазақ тілінің мәртебесін құрметтеуге тәрбиелеу, өлеңді мәнерлеп оқу дағдыларын қалыптастыру және көркем сөзге қызығушылығын дамыту.

Міндеттері

- Балалардың қазақ тіліндегі сөздік қорын молайту.
- Өлеңді дұрыс, анық және мәнерлеп айтуға үйрету.
- Сөйлеу мәдениетін, есте сақтау қабілетін және сахнада өзін ұстау дағдыларын дамыту.
- Ана тілін құрметтеуге, ұлттық құндылықтарды бағалауға тәрбиелеу.
- Балалардың шығармашылық қабілеттерін қолдау.

Қажетті құрал-жабдықтар

- «Тілім менің — тірегім» тақырыбындағы безендіру жазуы.
- Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Туы.
- Қазақтың ұлттық ою-өрнектері.
- Балаларға арналған өлеңдер жинағы.
- Марапаттау қағаздары мен естелік сыйлықтар.
- Қазақтың ұлттық әуендері.

Байқаудың барысы

I. Ұйымдастыру кезеңі

Зал қазақтың ұлттық ою-өрнектерімен безендіріледі. Балалар әсем әуенмен залға кіреді.

Жүргізуші:

Армысыздар, құрметті қонақтар, аяулы ұстаздар және сүйкімді бүлдіршіндер!

Бүгінгі «Тілім менің — тірегім» атты мәнерлеп оқу байқауына қош келдіңіздер!

Тіл — халқымыздың асыл қазынасы, рухани байлығы, ұрпақтан ұрпаққа жалғасатын аманаты. Ана тіліміз арқылы біз тарихымызды танып, салт-дәстүрімізді үйреніп, өз ойымызды жеткіземіз.

Ендеше, туған тілімізге арналған жырларымызды бірге тыңдайық!

II. Кіріспе бөлім. «Ана тілім — ардағым»

Жүргізуші:

Ана тілім — жүрегімнің үнісін, Ана тілім — мақтанышым, жырымсың. Туған тілім, мәңгі жаса, өркенде, Сен бар жерде биік менің тұғырым!

Балалар, ана тіліміз туралы қандай өлеңдер білесіндер? Бүгін әрқайсың өз өнерлерінді көрсетіп, туған тілге деген сүйіспеншіліктеріңді өлең арқылы жеткізесіндер.

III. Байқау шарттарымен таныстыру

Байқауға қатысушыларға қойылатын талаптар:

1. Өлеңнің тақырыпқа сәйкестігі.
2. Сөздерді анық әрі дұрыс айтуы.
3. Өлеңді мәнерлеп, дауыс ырғағын сақтап оқуы.
4. Өлең мазмұнын түсініп, сезіммен жеткізуі.
5. Сахнада өзін еркін ұстауы.

Қазылар алқасы балалардың жас ерекшеліктерін ескере отырып, олардың өнерін бағалайды.

IV. «Жас акындар» мәнерлеп оқу байқауы

Балалар кезекпен ортаға шығып, ана тілі, Отан, туған жер және достық туралы өлендерін оқиды.

1-номинация: «Тілім — тірегім»

Балалар қазақ тілі туралы өлендер оқиды.

Мысалы, балаларға арналған қысқа авторлық тақпақ:

Ана тілім — ардағым, Сенсің менің бар бағым. Қазақ тілін сүйемін, Мақтанышым деп білемін!

2-номинация: «Тіл — достықтың көпірі»

Балалар тілдің адамдарды біріктіретінін, достық пен сыйластықты нығайтатынын жырлайды.

3-номинация: «Тіліммен мақтанамын»

Балалар туған тілге деген құрметі мен сүйіспеншілігін өлең арқылы білдіреді.

V. «Мақалды жалғастыр» ойыны

Жүргізуші мақалдың бірінші бөлігін айтады, балалар жалғастырады.

- Өнер алды — ... (қызыл тіл).
- Тіл тас жарады, ... (тас жармаса, бас жарады).
- Жаксы сөз — ... (жарым ырыс).
- Отан — ... (отбасынан басталады).

Ескерту: мақалдардың мағынасы балалардың жас ерекшеліктеріне сай түсіндіріледі.

VI. «Кім тапқыр?» танымдық ойыны

Жүргізуші балаларға сұрақтар қояды:

- Қазақстанның мемлекеттік тілі қай тіл?
- Ана тілі дегеніміз не?
- Қазақ тілінде қандай сыпайы сөздерді білесіңдер?
- Достарыңмен сөйлескенде қандай сөздерді қолданасындар?
- Неліктен ана тілімізді құрметтеуіміз керек?

Балалардың жауаптары тыңдалып, мадакталады.

VII. Қазылар алқасының шешімі

Қазылар алқасы қатысушылардың өнерін бағалап, жеңімпаздарды анықтайды.

Ұсынылатын номинациялар:

- «Бас жүлде»
- «Үздік мәнерлеп оқушы»
- «Көркем сөз шебері»
- «Көгермен көзайымы»
- «Өнерлі бүлдіршін»

Барлық қатысушыларға алғыс хаттар мен естелік сыйлықтар табысталады.

VIII. Қорытынды бөлім

Жүргізуші:

Құрметті қонақтар, аяулы балалар! Бүгінгі байқауда бүлдіршіндеріміз туған тілге деген сүйіспеншіліктерін өлең арқылы жеткізді. Ана тілімізді құрметтеу — өз халқымызды, тарихымызды және мәдениетімізді құрметтеу.

Тіліміз әрдайым тұғырлы, мәртебесі биік болсын! Балаларымыз қазақ тілінде еркін сөйлеп, көркем сөзді қадірлеп өссін!

Барша қатысушыларға алғыс айтамыз!

Күтілетін нәтиже

- Балалардың қазақ тіліне деген сүйіспеншілігі артады.
- Өленді мәнерлеп оқу және көпшілік алдында сөйлеу дағдылары дамиды.
- Сөздік қоры мен тілдік мәдениеті жетіледі.

- Ұлттық құндылықтарды құрметтеу сезімі қалыптасады.

Іс-шараның ұраны:

«Ана тілім — айбыным, Ана тілім — байлығым. Тілім барда мақтанам, Тілім менің — тірегім!»

«Тілім менің — тірегім» мәнерлеп оқу байқауының ережесі

1. Жалпы ережелер

- 1.1. «Тілім менің — тірегім» мәнерлеп оқу байқауы мектепке дейінгі ұйым тәрбиеленушілерінің қазақ тіліне деген сүйіспеншілігін арттыру, тіл мәдениетін дамыту және көркем сөзге қызығушылығын қалыптастыру мақсатында ұйымдастырылады.
- 1.2. Байқау мектепке дейінгі ұйымның жылдық жоспарына сәйкес өткізіледі.
- 1.3. Байқаудың тақырыбы — «Тілім менің — тірегім».
- 1.4. Байқауға мектепке дейінгі жастағы тәрбиеленушілер қатыса алады.
- 1.5. Байқау мемлекеттік тіл — қазақ тілінде өткізіледі.

2. Байқаудың мақсаты мен міндеттері

Мақсаты: балалардың ана тіліне деген құрметін арттыру, өлеңді мәнерлеп оқу қабілетін дамыту және қазақ тілінің байлығын дәріптеу.

Міндеттері:

- Балалардың сөйлеу мәдениеті мен сөздік қорын дамыту.
- Өлеңді анық, дұрыс және мәнерлеп оқуға үйрету.
- Балалардың есте сақтау қабілетін, шығармашылық мүмкіндіктерін дамыту.
- Сахнада өзін еркін ұстауға және көпшілік алдында сөйлеуге дағдыландыру.
- Ана тілін құрметтеуге және ұлттық құндылықтарды бағалауға тәрбиелеу.

3. Байқауды өткізу тәртібі

- 3.1. Байқау белгіленген күні балабақшаның музыка залында өткізіледі.
- 3.2. Байқауға қатысу ерікті түрде жүзеге асырылады.
- 3.3. Қатысушылар ана тілі, туған жер, Отан, достық және қазақ халқының ұлттық құндылықтары туралы өлеңдерді тандай алады.
- 3.4. Әр қатысушының өлең оқу ұзақтығы 2–3 минуттан аспағаны жөн.
- 3.5. Өлең баланың жас ерекшелігіне және сөйлеу мүмкіндігіне сәйкес тандалуы қажет.
- 3.6. Қатысушылар өлеңді жатқа немесе ұйымдастырушылар белгілеген талаптарға сәйкес мәнерлеп оқиды.
- 3.7. Қатысушының киімі ұқыпты, сахнаға шығуы мен өзін ұстауы мерекелік іс-шараның сипатына сай болуы керек.

4. Байқауды бағалау өлшемдері

Қазылар алқасы қатысушылардың өнерін төмендегі өлшемдер бойынша бағалайды.

№	Бағалау өлшемдері	Ұпай
1	Өлеңді жатқа білуі	5
2	Сөздерді анық әрі дұрыс айтуы	5
3	Дауыс ырғағы мен мәнерлеп оқуы	5
4	Өлең мазмұнын сезіммен жеткізуі	5
5	Сахнада өзін ұстауы	5
	Ең жоғары ұпай	25

Балалардың жас ерекшеліктері мен жеке мүмкіндіктері ескеріледі.

5. Қазылар алқасы

- 5.1. Байқау қатысушыларын бағалау үшін ұйымдастырушылар қазылар алқасын құрады.
5.2. Қазылар алқасының құрамына балабақша әкімшілігінің өкілдері, тәрбиешілер және әдіскер енгізілуі мүмкін.

6. Жеңімпаздарды анықтау және марапаттау

- 6.1. Жеңімпаздар жинаған ұпай саны бойынша анықталады.
6.2. Қатысушылар төмендегі номинациялар бойынша марапатталуы мүмкін:

- «Бас жүлде»
- «Үздік мәнерлеп оқушы»
- «Көркем сөз шебері»
- «Өнерлі бүлдіршін»
- «Көрермен көзайымы»

6.3. Байқауға қатысқан барлық балаларға қатысушы сертификаты немесе алғыс хат табыстау ұсынылады.

6.4. Жеңімпаздарға дипломдар мен естелік сыйлықтар берілуі мүмкін.

7. Ұйымдастырушылардың міндеттері

- Байқаудың өткізілуін жоспарлау және ұйымдастыру.
- Қатысушылар мен ата-аналарға байқау талаптарын алдын ала түсіндіру.
- Залды тақырыпқа сай безендіру.
- Қазылар алқасының жұмысын үйлестіру.
- Балалардың қауіпсіздігін және жайлы психологиялық ортаны қамтамасыз ету.
- Байқау қорытындысын шығарып, қатысушыларды марапаттау.

8. Қорытынды ережелер

8.1. Байқауға қатысу балалардың шығармашылық қабілеттерін қолдау және қазақ тілін дәріптеу мақсатында жүзеге асырылады.

8.2. Әрбір қатысушының өнері құрметтеліп, балалардың өзіне деген сенімділігін арттыруға ерекше назар аударылады.

8.3. Байқауды өткізуге байланысты ұйымдастырушылық мәселелерді мектепке дейінгі ұйым әкімшілігі шешеді.